Observatoriulu ese de dóue óri in septemana, mercurea si sambat'a.

Pretiulu

pentru Sibiiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintiulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci; — numeri singuratici se dau càte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare càte 7 cr., la adou'a si a trei'a càte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adresate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu in Sibiiu.

Nr. 53. **Sibiiu, 1/13 Iuliu 1878.** **Anulu I.**

Sarac'a Transilvania.

In Nr. 51 observaseamu numai cá prin fuga, cà acuma, candu alegerile dietali sunt la usia, celui mai de frunte diariu ungurescu Pesti Napló i s'a facutu mila de sarac'a Transilvania. Causele pentru care 'lu apucà acea „mare mila," se voru vedea mai la vale. Intr'aceea ne cadiu sub ochi înca si alta „mila" multu mai surprindietoria, adeca „mila" de autonomi'a calcata a Transilvaniei. Ati fi mai crediutu vreodata, cá pe diariulu ministeriale „Kelet" din Clusiu se'lu dóra asia amaru de acea autonomia, càtu in Nr. 152 din 6 Iuliu a. c, se'i dedice primulu seu subscrisu de collaboratorulu principale Iustus? Ei, bine, s'a intemplatu si acestu lucru in acelu „Kelet," care in primaver'a trecuta declarase pe redactorulu „Observatoriului" matoru de cas'a nebuniloru, pentru-cà elu a cutediatu a incuviintia actitudinea aceloru magnati din Transilvani'a, carii mai au curagiulu de a lucra pentru acea autonomia; éra dupace din partea nóstra i se dete respunsulu ce'lu meritá, in Nr. seu 94 din 25 Aprile, rapedindu-se asupra lui cu furia, ilu insultà cu epitetulu de „nerusînatu, scriendu'i numele intr'unu singuru articlu de 9 (noue) ori; ii facù inse si onórea cu totulu neasteptata, cá se puna in aceeasi cathegoria cu Baritiu pe ilustrii domni Alesandru Kispál, pe br. Albert Bánffy cu toti compatriotii sei magnati dela „Ébredés," apoi si pe dlu Carolu Wolff dela „S. D. Tageblatt;" éra in fine la trei insi, Baritiu G., Kispál S. si C. Wolff le da titlulu botanicu de Trifolium pratense. Mare dreptu avuse acelu latinu care a disu mai antâiu: Nihil mirari. Intru adeveru esperienti'a ne-au invetiatu si pe noi, cà se nu ne mai miramu de nimicu.

Dara se vedemu ce lipsesce Transilvaniei mai antâiu dupa candidatulu la ministeriu „Pesti Naplo" si apoi dupa ministerialulu „Kelet," pentru cá se cunóscemu, cà déca s'aru implíni tote acele dorintie ale loru, atunci aru mai lipsí fórte pucinu din autonomi'a Transilvaniei. D.br. Ivoriu Kaas, redactorulu en chef dela P. N. afla, cà de 10 ani incòce in „sarac'a Transilvania" nu vedi de càtu palaturi ruinate, care nu se mai potu nici repara; agrii si fenatiale impartite si sfasiate in falióre anguste, in càtu nefericitii proprietari abia le mai potu afla p'intre celelalte; vite in mai multe tienuturi abia au mai remasu; dela pucinele oi càte se mai afla in tiéra, lan'a este venduta pe óie, inainte de a o tunde; mustulu se vende pre candu viele inca nici n'au infrundîtu bene; sarea, un'a din bogatiele principali ale tierei, este focu de scumpa. Obligatiunile urbariali (bonuri rurali) au disparutu cu totulu din mànile proprietariloru; inmensele cantitati de scule de auru si argentu càte se aflá pe la mai multe mii de familii, au ajunsu de multu in strainatate cá antice si raritati pe la speculanti si museuri, ori topite si prefacute in moneta, éra ele la stare de cersitoria. Calile ferate care trecu prin Transilvani'a au ajunsu in fundatura, de unde nu mai potu esi. Industri'a tierei si comerciulu ei ingenunchiate cu totulu isi cauta scapare intr'alte tieri.

Dara aceste impregiurari descrise cu atata doiosiia de d. baronu pentru noi, suntemu prea dedati ale audi; de aceea ne suntu multu mai interesante urmatóriele apretiàri ale sale, precumu: cà gubernului si dietei nu i-a pasatu pàna acumu nimicu de Transilvani'a, care fu tractata cá o provincia perduta (veszett provincia). Dara ce se le pese acestora, candu ungurenii spunu acuma curatu, cà ei nu cunoscu nimicu din Transilvani'a. Apoi dara cui se-i pese de acésta „saraca Transilvani'a.?" Se le pese ardeleniloru cari locuescu in trens'a, dice dlu Bronu, adauge inse cu sarcasmu amaru, cà ardelenii carii se ducu la B.-Pesta si se amesteca cu magnatii si capitalistii Ungariei, suntu multu mai falosi decàtu se 'si descopere saraci'a, se incérca a imitá pe ceia, si din ce erau saraci, devinu cersitori. Dara cine e de vina cà relatiunile de proprietate in Transilvani'a nici pàna in dio'a de astadi nu s'au regulatu? Óre inse cei 75 deputati alesi din Transilvani'a la diet'a Pestei ce au facutu ei in acesti 10 ani in interesulu tierei loru? Dupa „P. N." nimicu. Si pentruce asia mare nimicu? „P. N." ni-o spune clasificandu pe deputati in 4 categorii: 1. gubernamentali, carii siedu acolo regulatu si votédia orbesce cu orice-ce gubernu; 2. deputati carii siedu regulatu a casa si se ducu numai chiamati cá la porunca; 3. nationali (sasii), cari 'si vedu numai de interesele natiunei loru; 4. de ceí importati seau cumu li se dice, de contrabanda, venetici din alta tiéra, cari nu cunoscu nimicu din Transilvani'a si i-si vedu numai de interesele loru. Aci br. Kaas ar fi mai potutu adaoge fara picu de mustrare a consciintiei, cà unii din deputati venetici, importati, dupace au fostu alesi de càtra „ardelenii cei prosti," la diverse ocasiuni au votatu spre reulu celu mai mare alu acestei tieri si si-au batutu jocu chiaru de alegatorii loru.

Se trecemu la „Kelet". Dupa acestu diariu deputatii din Transilvani'a cu ocasiunea alegeriloru tienu ce e dreptu, uneori càte o conferentia separata, dara asia de blandóca si somnurosa, in càtu ea mai pe urma adórme cumu se cade, éra déca casca gur'a vreodata in B.-Pesta, atunci ungurenii le batu nasulu dicundu-le, cà ei voru totu placente cópte extra. Ungurenii aru trebui se cunósca odata, cà o tiera muntósa cá Transilvani'a nici-de cumu nu se póte guberná cu legi facute in Ungari'a. Asia intre altele, important'a lege de commassatiune, legea de paduritu, legea pentru servitori si chiaru legea comunale din Ungari'a nu platescu mai nimicu pentru Transilvani'a. Dupa „Kelet" aru trebui se scia ungurenii, cà Transilvani'a inca si sub dinasti'a lui Arpád fusese gubernata prin voivodi separatu, i-si avuse contitutiunea propria speciale; si apoi tocma de n'aru fi fostu asia pàna in seclulu alu XVI-lea, acésta tiéra avuse in unu periodu de alti 300 de ani esistenti'a sa de tiéra autonóma separata, din care au resultatu multime de raporturi speciali. Tocma inse de n'aru fi intrevenitu inca si acelu lungu periodu de independentia, insasi natur'a tierei cere administratiune separata. Au nu vedeti voi, cà chiaru si in Prussia cea rigorósa unele provincii se administra prin comissari guberniali, pentruca asia cere natur'a provinciei. Inse tote aceste adeveruri le spunemu in Ungari'a la urechi surde; ungurenii nu voru se audia de suferintiele Transilvaniei si ne scotu ochii necurmatu cu „interesele generali ale tierei." — De aci incolo chiaru si acelu „K." tiene o lectiune fórte seriósa deputatiloru ardeleni si pretinde, cá celu pucinu astadata cei 75 deputati, carii voru fi alesi din Transilvani'a, se fia obligati a se interessa de afacerile acestei tieri, a si prepará programa pentru Transilvani'a (erdélyrészi programmot) a-si mai cascá gur'a in dieta, seau cumu amu dîce pe romanesce, a nu se porta acolo cá „mutulu calusieriloru." In fine „K.„ róga pe alegatorii din Transilvani'a in numele Ceriului, cá se nu se mai injosesca si degrade prin alegere de deputati totu numai cu respectu la interesele familiari.

Pàna aci „Kelet." Chiamamu de martori pe

Foisiór'a „Observatoriului".

Ros'a din Caucasu.

Poema dramatica de Rudolf Gottschall tradusa in prosa.

(2 Continuare.)

Scen'a a patra.

Saren'a singura.

Eata-me standu aicea cá si una antilopa pe stânca, de asupr'a abisului, — si nu me pociu decide! Giganticu castelu de stânci alu Caucasului cu mandrele'ti turnuri, cu zidurile'ti curmedîsie, unde séra arde foculu pe altare maretie redicate de man'a lui Allah — eu nu pociu se me despartiu de tine, care esti patri'a sufletului meu! Din acele isvóre ale codriloru inalti amu sorbitu prim'a beutura a vietiei mele; martoru alu visuriloru mele au fostu Casbeculu si Elborulu mi-au fostu doic'a. Uraganulu, care tramite lavinele in siesu, 'mi au cantatu selbateculu seu cantecu de léganu, sburdaticulu fiiu alu muntiloru, cataractulu, care se restogolesce preste coline spumegandu in adencime, fura sórelui splendórea coloriloru sale si intindea sute de curcubei fugaci pe deasupra undeloru saltande si apoi sfarimate le arunca in adencime. Musica a uraganului, a isvóreloru si a riuriloru — cumu asiu putea trai fàra ca se te mai audiu? Si pe tine fidelulu meu fugariu, pe tine se te parasescu? Melancolicu me priveau brunii tei ochi, candu odineóra man'a mea 'ti intindea nutretiulu; de si 'ti netediému mandr'a ta cóma, tu scuturai din capu. Tie despartirea 'ti causédia durere. Tu o sciai mai nainte inca si decàtu mine. Tu te-ai prapadi in nordulu sterpu, unde numai ghiatia se preface in munti si unde traiescu acei ómeni reci si bruti, cari aducu suferintie preste noi. Dara pociu eu se remaiu? Niciodata! Vai mie! Sierpele 'si redica hîdosulu capu, spiritele rele 'mi siuera in urechi: Vai! tu ai pecatuitu pentru cà tu iubesci pe inamicu! Tatalu si fratii mei me blastema! Mam'a mea mórta se redica din mormentu, me amenintia cu canciarulu si 'mi dice: Blastemata se fia fiica, ce 'si tradédia poporulu! Si apoi vine Aslan si 'mi striga: Tradatóre! Vai mie cà amu potutu se me apropiu odinióra de tine iubindute: 'mi cautu mórtea, pentru ca se espiediu acésta infamia. De pêru me têrescu inaintea profetului sântu alu poporului nostru: Eata-o, aceea care iubesce pe veneticu! Pe capulu ei cadia tóte lacrimele mameloru si veduveloru nóstre, pe capulu ei sangele ce au cursu la Drago si suspinele de mórte ale tuturoru Uzdiloru nobili, cari au cadiutu pentru poporulu pe care ea l'a vendutu! — Sunt eu óre atàtu de infama si de insultata? Aratati 'mi oglind'a se 'mi vediu chipulu — voi fugiti de mine cu orore — si Mollak-ulu in campulu sacru 'si acopere capulu inaintea mea! Pociu eu inse face altcumu? O ucideti-me. Eu iubescu pe acelu barbatu, eu trebue se 'lu iubescu! Saltandu de placere asemenea marei, care saluta sórele, si campului de lauri, care saluta auror'a, totu asia l'amu salutatu eu candu ilu zarira ochii mei si 'i cadiui in bracia cá mirés'a lui! Elu me duce cu sine, me rapesce, si eu ilu urmediu, precumu plangendu urmédia copilulu mamei sale. Me ducu afara se 'ti consacru ultim'a mea lacrima tie sânta si scump'a mea tiéra care m'ai nascutu! Eu sunt pierduta pentru mine, — si Allah se se indure de amendoua! (Voiesce se ésa.)

Scen'a a cincea.

Aslan inbracatu intr'o burca rusésca. Saren'a.

Aslan. Sarema!

Saren'a. Ce voce s'aude!

Aslan. Me cunosci?

Saren'a. Se póte, Aslan? Ha, resbunatorii se apropie! Victim'a este gata — voiesci se me omori? Eu nu tremuru — amu meritatu mórtea.

Aslan. Eu viu ca se te previnu si se te scapu.

Saren'a. Tu? Se me scapi pe mine?

Aslan. Pe tine, Sarem'a, da!

Saren'a. Tu te joci cu viéti'a ta?

Aslan. Da, pentru cà te iubescu!

Sarema. Fratele meu, Aslan — Aslan, o fratele meu! Tu nu me blastemi?

Aslan. Binecuventarea mea pe capulu teu! Dara curendu urmédia'mi!

Saren'a. Unde, in ce parte?

Aslan. Inca in nóptea acésta spad'a profetului va lovi capetele inamiciloru, sei si fortulu acesta se va preface in cenusie. Totulu este gata!

Saren'a. Ce trebue se audiu?

Aslan. Acolo in acea infundatura a valei stau calaretilui — pe inaltimi venatorii sei. Unu semnu — si din o miie de ascundietori mórtea se va arunca asupra victimeloru sale. Pentru aceea urmédia mi. Ia acésta burca cu care vei insiela tóte sentinelele. Ieri ascunsi in tufisiu amu aflatu dela doue sentinele limbute, care 'si petreceau la intunerecu, losinc'a Russiloru. — Gâteste'ti calulu si mergi pàna la podu, unde stau ultimele anteposturi; — acolo langa nuculu celu mare te voiu astepta; acolo se va afla si calulu meu si vomu fugi cá ventulu impreuna la ai nostri!

Saren'a. De si te vediu, inse nu te pricepu — tu pe care eu l'amu parasitu, vine se me scape si cutezi se intri in pester'a inamiciloru tei? O, fugi, departedia-te de aici, fiindu-cà ei te voru sfasia!

Aslan. Nu plecu fàra tine. Te privescu si érasi te privescu! De multu, de multu nu te-amu vediutu! Acuma inse ochii mei se imbata de frumsetia ta. Vinulu de Cochetu nu spumega cu multa placere in cornulu antilopei. Lasa-me se stau aicea, ca acela care dupa multe dile lipsite de sóre privesce la elu cu ochii neclintiti, de si in stralucirea lui sirmanii sei ochi orbescu.

Saren'a. 'Mi reamintescu tempurile trecute, Aslane!

Aslan. Vino incaleca'ti calulu! Aici te amenintia peirea!

Saren'a. Pe tine te amenintia in fia-ce momentu.

Aslan. Ce mi e buna viati'a mea pre langa a ta Sarem'a? O lumina ratacita, care pribegédia in desertu; éra tu esti o stea pe ceriulu inaltu!

toti compatriotii nostrii barbati seriosi si de onòre, cá se marturisesca, déca noi acesti insultati de passivisti lenesi, amu cerutu altuceva cá conditiuni ale autonomiei, decàtu aceea ce pretindu acumu chiaru magiarii, si bunu e Ddieu, preste càtiva ani voru intrece pe romani cu pretensiunile loru relative la autonomi'a Transilvaniei, pentru care noi astadi suntemu persecutati amaru, inferati de dacoromanisti, care la ei este sinonimu ca tradatori, amerintiati cu processe criminali si in casulu celu mai bunu cu cas'a smintitiloru. Amu mai potea cita si alte diarie magiare, buna-óra pe Közvelemény, care astadi suspina dupa autonomi'a acestei tieri; ne veti dice insa, cà ei facu numai reclame cu vaieraturile loru, pentru cá se 'si castige popularitate celu pucinu momentana si se fia alesi. Nu cautamu dupa secretele loru motive, ci constatamu numai fapt'a puru si simplu, cà ei amerintia pe ungureni cu autonomi'a Transilvaniei, la care nu aru fi trebuitu se renuntie niciodata.

Transilvani'a.

Sibiiu, 1/13 Iuliu. Dupa diece ani de blastemu face bine sufleteloru nóstre, cá se mai ajungemu si unele dile, déca nu de bucuria deplina, celu pucinu de consolatiune si de intarire in credinti'a viitoriului.

Dumineca in 7 Iuliu càtiva óspeti invitati dela Sibiiu la vecin'a comuna Resînari avura ocasiune se asiste din nou la una din acelea serbari, care considerate din punctu de vedere alu economiei nationale, merita tóta atentiunea si totu respectulu. Acea serbare fu aniversari'a de diece ani, de candu bravii resînarieni isi infiintiasera casa de economii si anticipatiuni (Spar- und Vorschussverein), antaiulu institutu de bani in Transilvani'a, infiintiatu intr'o comuna romanesca esclusivu cu fonduri adunate dela membrii comunei, esemplu prea demnu de imitatu si de recomendatu la tóte acelea comune, care se afla in positiune si intre impregiurari cá Resînarii. Emancipata de nou prin man'a tare si braciulu inaltu alu nemoritoriului inperatu Iosifu II. din sierbitutea in care fusese inpinsa dupa lupte secularie, membrii acestei comune muntene spoliati de teritoriulu loru dela siesu, s'au aruncatu dupa exemplulu protoparintiloru pe economi'a de munte, de vite in Romani'a si pe comerciu cu producte. Urmele activitatiei loru de di si nópte se cunoscu indata ce ai intratu in comuna. Òmeni bine nutriti si inbracati, partea cea mai mare a locuintieloru construite din materialu solidu, càteva strade si multime de curti ale caseloru pardosite cu pétra, cumu nu vei vedea in nici-unu orasiu, de es. ungurescu cu acelasiu numeru de locuitori, adeca dela 5000 pàna la 6000 mii de suflete; doue biserice, una vechia, pe alu carei locu fusese alt'a stravechia, dela care s'a pastratu anulu 420, alta mai noua, din cele mai mari romanesci in Transilvani'a, ambele gr. resaritene, si a trei'a mai mica gr. catholica; edificiu de scóle ridicatu inca dela 1836 pentru 5 classe, casa comunala, ospetaria noua, care ar potea figura in piati'a oricarui orasiu. Dara ceea ce face mai mare onóre acelei comune este surprindietoriulu numeru de barbati trecuti prin scóle si esiti de a supra in diverse ramuri ale vietiei publice. in cleru, in ramur'a juridica, in óste, in medicina, comerciu etc.; pe langa aceia, parte mare din locuitori sciu citi, scrie si computa, éra o frunte din trensii au studiatu la gimnasiuri si scóle reali ori comerciali. In una comuna asia de respectabila era lucru prea naturale, ca in fine se se simtia si necesitatea unui institutu locale de bani, care s'a si infiintiatu spre a prospera pentru totudeauna. Modesti'a fundatoriloru aceluia nu ne permite a'i numí; fia de ajunsu a observa, cà avuramu marea placere de a le face cunoscinti'a la mes'a mai multu decàtu frugale, ce s'a datu in acea di la dn.presiedente alu comitetului reuniunei. —

Marti in 9 se tienù aici in Sibiiu una siedintia a membriloru din consiliulu municipale si totuodata alegatori, de nationalitate romana, in care se decise, precumu vediuramu in Nr. preced., conchiamarea unei conferentie electorale din tóta tiér'a fòra nici o distinctiune de colóre politica. S'a luatu acelu conclusu cá de urgentia cu atàtu mai virtosu, cà dupa informatiuni authentice, clubulu din Clusiu alu membriloru romani, activu, disciplinatu si esercitatu in ale politicei, tienuse mai de inainte conferentia electorale, carui apoi ii urmara alte cluburi in alte 6 cercuri electorali asia, in càtu acumu acelea sciu ce voiescu si pentru-ce voiescu. Nu ne indoimu, cà convocarea de dato 9 Iuliu esita din conferenti'a electorale dela Sibiiu, adressata càtra toti compatriotii de nationalitate romana, càti se sciu pe sine in possessiunea dreptului electorale pe temeiulu listeloru respective, va indemna pe fiacare, cá se nu'si pregete intru nimicu a'si mai trage inca si acumu a patr'a óra in 10 ani, computu strinsu cu consciinti'a sa de romanu si totuodata de fiiu alu patriei, de contribuentu cu avere materiale si cu sange, déca immens'a maioritate a locuitoriloru acestui m. principate va fi meritatu vreodata in una miie de ani, séu si numai in acesti 30 ori in acesti 10 ani, cá se'i fia confiscatu nu numai dreptulu seu electorale datu dela insusi Ddieu, ci si tóte drepturile nationali si drepturile acestei tieri; éra cei carii nici pàna in diu'a de astadi nu voru fi avendu nici o idea despre importanti'a suprema a acestoru drepturi si nici chiaru de propri'a demnitate personale cá omu, acela se 'si ia celu pucinu ostenél'a cá se le invetie din preainalt'a diploma dela 20 Octobre 1860, din rescriptele dela 1861 si mai virtosu din cele dela 1863 et 1864, care tóte voru remanea conservate in istori'a Transilvaniei cá nisce pilastrii mai tari cá de bronzu. In fine, acela care simtindu-se mortu de fóme cá Esau, se vede strimtoratu a'si vinde dreptulu seu pe unu blidu de linte, vendiasi-'lu; dara drepturile altora se nu cutedie a le trafica.

Intru altele, noi carii cunóscemu actitudinea si tienut'a demna a barbatiloru natiunei nóstre din alte adunari si conferentie numeróse, nationali si politice, dela 1848 si pàna in dio'a de astadi, nu potemu se ne indoimu, cà si conferenti'a din 8/20 Iuliu, ori-càtu ar fi ea de numerósa, va decurge in ordine si cu tóta gravitatea propria barbatiloru de cultura superiora intellectuale si morale; cà-ci ori-ce diferentie de opiniuni politice aru potea se se desvólte, nici-unii nu vomu uita, cà toleranti'a in politica trebue se fia considerata cá nota caracteristica a civilisatiunei moderne. —

Constituirea sectiuniloru scientifice ale asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu. In 10 Iuliu ajunseramu cá se vedemu odata infiintiate si acelea sectiuni, prevediute cu 17 ani mai inainte in statutele asociatiunei confirmate de càtra Maies. Sa Monarchulu in a. 1861. Nu este aci loculu a numera pedecele si calamitatile càte s'au oppusu infiintiarei aceloru sectiuni in o serie de ani si chiaru din anulu trecutu, pàna acumu; voru afla inse si ele vreunu ânghiuletiu in istori'a civilisatiunei nóstre, si inca cu adaosu, cà era timpulu supremu, cá dupace suntemu cotiti la o parte din multe alte terrenuri ale activitatiei omenesci, nationale si patriotice, se ne aruncamu cu tóte poterile pe cultivarea scientieloru; cà dóra astadi, aici in Europ'a, nu se va afla nimeni, care se cutedie a plesni civilisatiunea in facia intr'unu modu, precumu de ací inainte nu se va potea intempla nici in Turci'a.

Afara de membrii din locu inscrisi la sectiuni au participatu la interesant'a constituire si altii din afara, anume dela vecinulu Blasiu, dela Clusiu, Gherl'a, Temisiór'a, Nasaudu etc. Pe la 10 óre se deschise prin Dn. presiedente Tim. Cipariu una siedintia estraordinaria a comitetului, cercetata fórte bine, in care se pertractara diverse cestiuni, anume unele relative la tienerea adunarei generale in Siemleu la 4 Augustu n. Dupa comitetu se intrunira membrii presenti ai sectiuniloru in siedintia comuna, care fu deschisa totu prin Dn. presiederte alu asociatiunei, conformu regulamentului. Dupa acésta membrii se desfacura in sectiuni spre a se constitui fiacare pentru trei ani urmatori, pe langa conducerea presiedentiloru alesi de càtra adunarea generale din a. tr. dd. Cipariu, dr. P. Vasiciu, G. Baritiu. In sectiunea philologica se alesera: dn. protopopu Ioanu Popescu de v. presiedente, dn. profesoru I. M. Moldovaru, secretariu; in sectiunea sciintieloru naturali v. presiedente dn. D. P. Barceanu, secretariu dn. E. Brote; in cea istorica v. presiedente dr. Hodosiu, secretariu protosingelu Ilariu Puscariu.

Dupa constituire se deschisera conversatiuni interesante in fiacare sectiune, mai multu cá in familia, in cea mai buna intielegere, éra pela 1½ óra siedintiele se inchisera, dupa care escel. sa Dn. Archiepiscopu si Mitropolitu binevoí a intruni la mes'a sa càtiva dintre dnii membrii esterni.

Sarem'a. Tu cu scii ce voiesci se faci; — pe mine vreai se me scapi? Dara scii tu cine sunt eu? O femeia necredintiósa, care se resfatia in amorulu inamiciloru vostri; femei'a principelui russescu; — sufletulu meu este alu Tiarului si ânim'a mea falsa nu mai are nici-o palpitare pentru voi.

Aslan. Oh, Sarem'a, nu dice acésta!

Sarem'a. Eu nu te iubescu. Ce cauti tu aicea? Precumu viti'a de viia 'si intinde verdile sale ramurele in giurulu smochinului, asia si ânim'a mea cuprinde pe barbatulu streinu, totu asia de strinsu si nedespartibilu.

Aslan. Amorulu vine din ceriu cá róu'a preste nópte; amorulu adie cá profumulu de rose din gradinile fermecate ale Sirei — róu'a trebue se cadia si profumulu trebue se adie! Eu nu voiescu se 'ti rapescu amorulu teu, ci numai se te scapu din torturile mortii din midiloculu tuturoru aceloru pericole apropiate si amenintiatóre, care in curendu voru preface acésta tabera in cenusie!

Sarem'a. Pentru-ce voiesci tu se me scapi? Pentru-cá se induru tormente. — Voiesci tu amagitule, se me duci la ai mei, ca se me intempine cu o primire rusînatóri'a?

Aslan. Fii liniscita, Sarem'a, eu te voiu apara! Nu se va apropia nici unulu de tine, din aceia cari 'ti voiescu reulu.

Sarem'a. Cumu se 'ti multiamescu? — Oh, tu esti fidelu si bunu, si precumu isvorulu ese din pietrile stancei, asia curgu curate tóte cuvintele din sufletulu teu! Inse cá se 'ti urmediu, acésta nu o pociu face. Allah se 'mi fia martoru. Eu voiu participa la pericolulu ce amenintia pe adoratulu meu iubitu. Dara Aslane, déca me iubesci, asculta 'mi rogarea! Candu te vei apropia cu cét'a ta, crutia, te rogu, viati'a principelui Cericof! Apara'lu cá pe unu óspetu, care in colib'a ta se bucura de protectiunea ospitalitati.

Aslan. Pe principele russescu?

Sarem'a. O intinde braciulu teu asupra lui cá si preste mine — cá pieptulu seu se nu fia lovitu de vreo sagéta ratacita, de vre unu pumnalu séu de vreo spada! Tu me iubesci, Aslane? Probédia'ti amorulu! Ti voiu fi recunoscetóre càtu voiu trai, cá unui frate, si te voiu inchide in ânim'a mea. 'Mi promiti? Promite 'mi.

Aslan. Este infamu se crutie cineva pe inamiculu seu, candu Allah ni'lu da in mana! Din fia-care pestere inverdita a Elborului, din fia-care unda a Cubanului se radica o umbra sangeranda care reclama resbunare! Asemenea unei furtune mugescu preste vali sufletele fratiloru morti, pe cari 'iau ucisu inamiculu! Ii vediu ingenunchiendu pe colinele stânciloru; strigarea loru de lupta resuna in selbataci'a noptii: Radicati-ve, fii ai muntiloru! Rostogoliti-ve asemenea lavineloru si sfarimati pe inpilatori!

Sarem'a. Mantuiesce pe Cericof — te rogu cu lacrimele in ochi!

Aslan. Infami'a preste capulu meu! o voiu indura pentru tine; — stralucirea ochiloru tei me subjuga cu o putere neresistibila, si sufletulu meu este legatu de manile tale! Lu voiu scapa, déca voiu potea! Pentru tine voiu brava chiaru mórtea, — voiu brava chiaru infami'a — pentru-cà esista unu midilocu fórte espeditivu spre a scapa de rusîne!

Sarem'a. Îti multiamescu — Oh, in apele cristaline ale muntiloru ceriulu nu se oglindédia mai puru ca in ochii tei!

Aslan. Eu me voiu arunca asupra cortului acestuia si voiu pune man'a pe principe, déca 'mi va succede! Sarem'a! in foculu luptei scaparea este grea! In nóptea obscura ochiulu cauta indesiertu! Acuma inse te pociu scapa! Vino, vino! Urmédia 'mi si 'ti juru, Sarem'a, cà inca in nóptea acésta 'ti voiu aduce la ai nostri pe adoratulu teu iubitu — cu viatia si siguru subtu protectiunea mea; 'ti-o juru pe tatalu profetului — si de nu, se me ingrópe cu capulu spre Meca; si candu preste mormentulu meu se va audi cadiendu ultim'a puscatura, atunci, Sarem'a, cugeta la mine si me plangi!

(Va urma).

Dela congresulu europénu.

Nu vomu inregistra astadata mai multu, decàtu numai scirea ce se pare a fi positiva, cà adeca congresulu isi terminà bine reu lucrarile sale fatali, in càtu documentulu se va potea subscrie astadi in 1/13 Iuliu, la 1 luna dela deschiderea lui, prin urmare cà lumea va cunósce preste càteva dile tóte decisiunile acelui areopagu in forma anthentica si va fi in stare se judece in deplina cunoscintia de lucruri. A reproduce opiniunile si comentariele càte s'au vediutu pàna acumu despre lucrarile congresului, nu ne mai pote folosi. Fia de ajunsu a observa, cà din càte 100 de diarie din cele mai renumite, abia vei da preste doua trei, care se fia indestulate cu resultatele càte sunt cunoscute mai multu séu mai pucinu dela congresu. Cele mai multe diarie mari, ba poti dice cà mai tóta press'a européna (afara de cea subventionata grosu, numita si press'a reptiliiloru, sierpi, siopîrle etc.) este in deplinu acordu, cà in congresulu dela Berolinu nu a dominatu nici o dreptate, ci numai forti'a, dreptulu pumnului, bravur'a si bravad'a celoru mari si tari contra celoru mici si nepotintiosi, cà Russiei i s'a facutu pe voia in cele mai multe puncte, cà-ci tractatulu de St. Stefanu abia a fostu modificatu ici colea intr'unu modu, cá se nu dóra pe Rusi'a; cà-ci Angli'a 'i facù concessiuni in punctele cele mai delicate; fiiresce cà'i facù, dupa ce cabinetulu din Londr'a sciuse se 'si asigure interessele sale pe sub mana intru ascunsu prin:

Tractatulu anglo-turcescu

care veni preste diplomati si nediplomati nu cá apa ghiaciósa, ci cá apa ferbinte si oparitória;

ci adeca esistenti'a acelui tractatu, despre care nseseramu in Nr. preced. numai pe scurtu, este mu adeverita pe deplinu, éra amar'a pacalitura simtita si marturisita de tóta lumea, totu-odata mirata si genial'a politica a barbatiloru de statu Angli'a, care de aci in inainte póte fi consi-ta, déca nu cá dómna suverana, in totu casulu ca protectorea si póte chiaru mostenitóri'a rciei europene dela Dardanele pàna la Eufratu pàna la marea persica si marea rosiia. Gibraltaru re Spani'a si Afric'a, Malt'a in capulu Italiei nalulu Suezu, ca totu atàtea statiuni in marea diterana, se mai adaosera cu una minunata, adeca ul'a Cipru. Puterea gigantica a Britaniei pune poporulu ei in stare de a monopolisa totú co-rciulu mariloru europene.

Romani'a.

Bucuresci, 10 Iuliu n. Situatiunea nóstra bue se fia astadi din cele mai grele intre tote n càte a trecutu patri'a nóstra dela 1821 incóce. cunósce acésta si din impregiurarea, cà chiaru ele din organele opositiunei conservative indemna partide cá se'si moderedie limbagiulu celu inver-natu. Asia „Pressa“ din 27 Iun. st. v. dice:

Nici-odata, nici intr'o epoca a istoriei nóstre, nu u avutu, póte, trebuintia, ca acumu, de mai multu mu, tactu, liniste si prudentia.

Conjuramu pe toti Romanii, pe toti confratii nostri diaristica, de ori-ce colóre, se nu dea cursu esplo-nei simtiementeloru loru de nemultiamire in faci'a sultatului congresului dela Berolinu, se liniscésca spi-ele, in locu se le atîtie, si se asculte numai de vocea iunei, care trebuie sa fia singurulu nostru conducatoru circumstantiele de facia.

Sa nu se uite ca, o conduita, unu pasu nesocotitu a partea nóstra, póte compromite, pentru totu-deauna, orulu nostru, cele mai vitale interese ale nóstre.

Sa continuamu dar a fi calmi, prudenti, si a face fia-care se se patrúndia ca, ori-ce felu de agitatiune, i-ce felu de manifestatiune, in momentele de facia aru putea conveni de càtu celoru ce aru dori reulu stru. Regretamu din sufletu limbagiulu violentu, ar-ntu, provocatoru, ce unele diare au tienutu dilele estea etc.

In 7 Iuliu ser'a dd. Brateanu si Cogalniceanu sira in capitala. In 8 s'au tienutu consiliu de inistrii si s'a cerutu intrunirea ambeloru camere in edintia comuna, ceea ce se si intemplà in 10 liu n. Intre acestea, cu privire la faimele res-ndite prin diarie citimu in Romanulu urmatoriele formatiuni prea interesante:

Diarulu „Noua pressa libera“ publica in unulu din timele sale numere o corespondentia din Bucuresci, àtu de nedrépta, atàtu de neintemeiata si atàtu de ensatóre pentru Domnulu Romaniei, in càtu chiaru a produce óre-care parti din acea corespondintia, spre a combate, este a fi pucinu condescendentu càtre upulu statului.

Ne vomu margini a spune, ca corespondentulu fóiei enese cauta a arunca asupra Domnitoriului responsa-litatea retrocedarii Basarabiei, si pretinde ca intru ésta aru fi urmatu politic'a ce i-s'aru fi dictatu de la erolinu.

A protesta cu indignare, in contra acestei odióse usari, este a da o atentiune nemeritata unoru asertiuni o culpabila usurintia.

Toti Romanii si lumea intréga au fostu martori la vedile de patriotismu, de vitejia, de devotamentu marginitu catre patria sea, date de capulu statului si comandantulu supremu alu ostiriloru romane, de la ceputulu resbelului pàna acumu, atàtu in dilele de ctoria, alaturi cu unu aliatu ce se credea pe atunci iceru, càtu si in urma, in dilele de amara deceptiune, ndu natiunea a trebuitu se radice cu energia vocea contra aliatului din ajunu.

Pururea cu natiunea si in capulu ei, pururea de nstitutionalismulu celu mai scrupulosu, de candu a ceputu epoca mariloru incercari, Domnulu tierei a cultatu numai bataiele ânimei natiunii spre a si regula urtarea sea politica; si in acésta purtare a fostu tu-de-una in celu mai perfectu acordu cu gubernulu u! nici o data n'a impusu gubernului, dupa cumu dice respondentele fóiei vieneze, o vointia care n'aru fi stu si a ministriloru sei; nici o data n'a lasatu se trunda in midiloculu consilieloru romanesci si patriotice e o inriurire straina, contraria simtimentului unanimu u tierei.

Resistentia in contra nedreptatii a fostu cuventulu u de ordine, ca si alu tierei intregi, si prin acestu ventu elu a sustinutu neincetatu, chiaru la Berolinu, e representantii natiunii romane, fara unu momentu de douiéla, fara unu momentu de slabiciune.

Déca o tiéra a avutu vr'o-data dreptulu d'a se andri de purtarea si de atitudinea Domnului ei in ilele de pericolu, acea tiéra este Romania.

Presentulu si viitorulu facu si voru face lui Carolu acésta dreptate, ori-ce ar putea se dica càte unu atecitu si necunoscetoru de lucruri.“

„Ploile ce tînu acumu de 15 dile, au facutu ca pele se vina mari intrerumpendu comunicatia. Oituzulu, ai cu sama au desfiintiatu mai tóta sioseaua de la iosmezó (Poiana-Sarata) pàna la Grozesci, luandu cu eseversire doue poduri americane. Pe unde era sio-eaua, acumu este albi'a Oituzului, si este imposibilu a nerge cu trasura. Statulu trebue ca grabnicu se ia mesuri de indreptare, cà-ci pe acestu locu este cea mai frecuentata trecatóre cu Transilvani'a.

Arendasii si proprietarii pe de alta parte nu mai sunt bucurosi de atàta plóia, cà-ci deja o parte din panile albe s'au stricatu. Nu numai panile albe, dara chiaru si popusioii suferu din causa ploei si nu se potu prasî.

Una preste alta vinu nenorocirile!

La plassa Taslaulu de josu, s'au numitu subpre-fectu d. Jonu Chiriacu in loculu dlui Dimitrie Condopolo demisionatu. Multu ne-au surprinsu acésta numire! V'omu reveni in numerulu viitoru. (Vocea Cor.)

La multimea diarieloru de alte limbi europene, care apara interessele Romaniei, s'au alaturatu dela unu timpu incóce chiaru si „N. fr. Presse“ din Vien'a pe atàta pre catu ii convene densei, cà-ci candu vine vorb'a de jidovi, inca totu mai injura. Acelu diariu in Nr. din 9 Iuliu dupa-ce dechiara in primulu seu, cà congresulu europénu cu tóte lucrarile sale a facutu unu mare fiasco, adaoge apoi, cà Romani'a si Greci'a re-masera cele mai asuprite si nedreptatite din tóte tierile interesate la cestiunea orientale. Dupa acésta intru o corespondentia de dato Bucuresci 5 Iuliu spunendu cà principele Carolu I s'a intorsu din munti la resiedinti'a sa de véra dela Cotroceni, cá se póta conlucra im-preuna cu ministeriulu in marile cestiuni aruncate de càtra congresu in faci'a Romaniei, denuntia greu pe partid'a conservativa dicúndu, cá aceea face capitalu din perderea Basarabiei contra ministeriului spre a'lu resturna, cà inse déca ar fi fostu la ministeriu ddnii V. Boierescu, Catargiu, Florescu, de siguru s'aru fi invoitu de multu a sacrifica. Basarabi'a si a lua pentru ea de-coratiuni russesci. Aspra si necrutiatoria este acea acusa ridicata in susu citatulu diariu asupra conserva-tiviloru, dara cu nimicu nu e mai aspra decàtu necur-matele invective càte esu mai pe fia-care di in „Tim-pulu“ diariu boierescu, cumu ilu numesce „N. fr. P.“ contra partidei gubernamentale.

Ministeriulu de instructiune si culte, prin „Monitorul Oficial“ vestescie publicului si autoritatiloru scolare ca, dupa terminarea tienerei exameneloru scolare la finele anului curent, 1877—78, urméza a se face solemnitatea impartirii premieloru la elevii si elevele, cari se voru fi distinsu la invetiatura si buna purtare. Asemenea so-lemnitate va avea locu la 29 Iuniu curentu, orele 12 din di, pentru elevii scóleloru secundare si primare de baiati, si in cea de 30 Iuniu, aceleasi ore, pentru elevele scó-leloru secundare si primare de fete din tóte orasiele tierei.

Numerulu eleviloru si eleveloru de premiatu pentru anulu acesta va fi:

a) Pentru studii, càte trei de clasa, din care 1 premiulu I cu conuna, 1 premiulu II si 1 pre-miulu III.

b) Pentru lucrulu de mana in scólele secundare, profesionale si primare de fete, érasi càte trei de clasa, adica: 1 premiulu I cu cununa, 1 premiulu II si 1 pre-miulu III.

c) La limbele facultative germana si italiana, totu trei de clase: 1 premiulu I cu cununa, 1 premiulu II si 1 premiulu III.

d) La musica vocala si eclesiastica, scrima si gim-nastica pe la scólele in care se invatia atari obiecte, voru fi totu trei premii, insa de scóla nu de clasa, totu dupa gradurile de mai susu.

Unu anuntiu specialu, ce se va publica in urma, va areta modulu tienerei solemnitatii premieloru la elevii si elevele scóleloru din Bucuresci, urmandu ca asemenea solemnitate sa se faca in Iasi prin ingrijirea dlui di-rectoru alu universitatiei de acolo, in unire cu consiliulu comunalu respectivu, éra in cele alte orasie ale tierei prin ingrijirea consilieloru comunale in unire cu directorii scóleloru cari, formandu listele eleviloru si eleveloru de premiatu imediatu dupa ispravirea exameneloru, le voru inainta pentru scólele din Bucuresci ministeriului, pentru scólele din Iasi dlui rectoru alu universitatiei, éra pentru scólele de prin celelalte orasie consilieloru comunale, care se voru intielege in privintia acésta cu directorii si directórele respective ale scóleloru.

Eforia spitaleloru civile anuntia ca impartirea pre-mieloru eleveloru interne si externe din Asilulu Elena Dómna, de sub patronagiulu Mariei Sale Elisabeta Dómna, pentru anulu scolaru 1877—1878, va avea locu miercuri 28 Iuniu curentu la orele 10 si jum. pàna la 12 a. m. Eforia are onóre a ruga pe persónele bine-voitóre ca sa asiste la acésta solemnitate in localulu Institutului dela Cotroceni. (Timp.)

Pàna se se afle unu resultatu positivu alu siedintiei secrete tienute in 9 dupa intórcerea delegatiloru dela Berolinu, este bine a reflecta la primulu „Romanului“ din 28 Iuniu (10 Iuliu), care semena fórte, cà coprinde unulu din resultatele acelei siedintie. Asia dara Romani'a va lua provinci'a Dobrogea, dara nicidecumu ca schimbu, ci numai cá adjudecata de càtra congresu Romaniei pe temeiulu dreptu-lui seu virtuale si de hereditate, pe care 'lu are ea la Dobrogea, care pàna in sec. alu 15-lea fusese parte constitutiva a Roma-niei, ceea ce se scie prea bine din istoria si din vechiulu titlu alu Domniloru tierei, pàna candu au venitu turcii si o au luatu cu armele, pentru cá in secolulu nostru se o perda érasi prin arme. Dara se vedemu rationamentele Romanului.

Prin tratatulu de la San-Stefano, prin epistola principelui Gorciakoff, prin atàtea si mai atàtea negociatiuni facisie si piedisie, Russi'a ne propunea Dobrogi'a in schimbu pentru Basarabi'a. Astadi Congresulu, avendu aerulu de a satisface pe deplinu pofta Cabinetului dela St. Petersburg, ne ia Basa-rabi'a si ne da Dobrogia. Care este dara deosebirea intre ceea-ce era se fia si ceea-ce este? In aparintia nu esista nici o deosebire; in fondu inse deosebirea e fórte mare. Cu alte cuvinte, ceea-ce s'a intem-platu si se va mai intempla difera cu deseversire de ceia-ce doria si predica faimósa brosiura a dlui N. Cretzulescu.

Socotimu ca este de celu mai mare interesu pentru toti Romanii in momentulu de fatia de a intielege bine acésta deosebire, càci numai astufelu ei se voru incredintia ca de o camudata natiunea romana castiga, ba inca fórte multu, suptu raportulu moralu, si ca, prin urmare, departe de a ne descu-ragia, avemu temeiuri de a privi cu sperantia in viitoru, dicendu cá martirii din primii secoli ai crestinismului: tocmai acei ce ne gonescu ne procura victoria.

Déca Romani'a, printr'o intielegere directa cu Russi'a séu printr'unu consimtiementu tacutu, ar fi primitu tractatulu de la San-Stefano, adica schim-bulu Basarabiei pe Dobrogi'a, din acésta adhesiune activa seu pasiva ar fi resultatu urmatórele con-secintie:

1. Romanii aru fi recunoscutu pentru totu-de-una dreptulu Russiei asupra Basarabiei intregi.

2. In fati'a Europei, Romanii aru fi jucatu rolulu unui instrumentu servilu alu Russiei, incapa-bilu prin insasi acésta de a servi dreptu stavila contra pan-slavismului.

3. Marirea teritoriala a Romaniei preste Du-nare si chiaru independenti'a tierei ar fi fostu pentru noi unu daru, unu peschesu*) din partea Russiei, séu celu pucinu asia lu-aru fi consideratu Europa, éru colosulu nordicu ar fi cerutu mereu probe de recunoscintia din partea Romaniloru, ceea ce ar fi o adeverata vasalitate.

4. Primindu Dobrogi'a in schimbu, adica cá ceva cu totulu strainu, Romani'a ar fi renuntiatu la dreptulu seu asupra acestei tieri, dreptu istoricu necontestabilu, de vreme ce Turcii la ince-putulu secolului XV, au fostu cuceritu Dobrogi'a anume dela Romani'a, dupa-ce Bulgari'a fusese dejá de demultu cucerita.

Cu alte cuvinte, primindu dela Russi Dobro-gi'a in schimbu pentru Basarabi'a, noi amu fi perdutu drepturile nóstre asupra Basarabiei, drep-turile nóstre chiaru asupra Dobrogiei, drepturile nóstre la simpati'a Europei, ba pàna si drepturile nóstre la o esistentia politica adeveratu independente.

Ore totu asia este astadi, in urm'a decisiunii Congresului?

Europ'a ié dela noi Basarabi'a si o dà Russiei. Fatia cu acésta rapire, Romanii au protestatu, protesta si nu voru inceta de a protesta.

Insasi Europ'a prin unanimitatea opiniunii publice si chiaru prin desbaterile urmate in Congresu, recunósce justiti'a causei romane. Mai multu de càtu atàta: protestulu nostru a redesteptatu in memori'a tuturoru faptulu cà amu uitatu, cà Basa-rabi'a intréga a fostu si trebuie se fia a Ro-maniloru. Europ'a ne face o mare injustitia numai suptu pressiunea triebuintiei momentului de a obtîné cu ori-ce pretiu pacea, fàra a renuntia inse pentru viitoru la facultatea de a indrepta reulu actualu. In acestu modu Romani'a nu numai ca nu perde dreptulu asupra Basarabiei, dara a reusitu inca de a mai confirma acestu dreptu.

Energi'a cu care Romanii s'au opusu tracta-tului de la San-Stefano, aretandu-se gata chiaru la o resistentia estrema, déca Russi'a nu si-aru fi castigatu in Congresu asimtimentulu momentanu alu tuturoru puteriloru celoru mari, a probatu Eu-ropei, cà Latinii dela Dunare nu suntu si nu voru fi nici o data unu instrumentu alu Rusiei.

Europ'a este convinsa astadi, cà Romani'a póte se fia unu adeveratu bulevardu contra cotropiriloru panslavismului; si acésta convictiune din partea Europei este pentru noi una din cele mai frumóse, una din cele mai solide garantii in privinti'a vii-toriului.

Dupa cumu Congresulu ne iea Basarabi'a, totu asia Congresulu ne recunósce independenti'a si ne restitue Dobrogi'a.

Dela Russi noi n'amu capetatu nimicu, nimicu afara de rapire. Nici recunoscintia, nici chiaru amicitia, cu atàtu mai multu vre-o complesantia servila; ei nu potu cere dela noi. Simpatia intre Romani si Russi, care càtu p'aci era se se inchiege, s'a sfasiiatu, si nu din pricin'a nóstra.

In fine, dupa càte scimu, dandu-ne Dobrogi'a, Congresulu n'a vorbitu nimicu despre schimbu. Pe ce temeiu déru ne-a dat'o? Negresitu pe ace-lasi temeiu, in puterea caruia a redatu Serbiei aceea

*) Cuventu turcescu, insemna totu daru.

ce a fostu alu Serbiloru alta-data, séu in puterea caruia a manifestatu dorinti'a de a se reda Greciei o bucata din vechiulu teritoriu alu Greciloru. Déca nu e schimbu, ci restitutiune, atunci Romanii isi realiséza unu dreptu, fàra a perde totudeodata dreptulu loru asupra Basarabiei.

Asia déra, suptu tóte raporturile, deosebirea intre tratatulu dela San-Stefano si tratatulu de la Berolinu este o deosebire imensa. Romanii sufere o injustitia in ambele casuri, déra injustiti'a din partea Congresului — nu dicemu din partea Europei, ca-ci Europ'a prín opiniunea sea publica este justa pentru noi chiaru astadi — injustiti'a din partea Congresului nu ne omóra celu pucinu moralmente si ne lasa deschisa usiea viitorului.

Bosni'a.

Ocuparea Bosniei prin trupe austro-unguresci e decisa in congresu; dara scirile càte ne vinu in diarie, anuntia mari dificultati in esecutiune. Se spune cà pentru Bosni'a sunt destinate 44 mii, éra pentru Hertiegovina 16 mii. Preparative mari se facu cu atàtu mai virtosu, cu càtu se suna tare, cà bosniacii mohamedani si crestini, aru fi decisi a oppune forti'a la fortia. Atàta e sciutu, cà bosniacii au inaintatu prin prin telegrafu unu protestu energiosu la congresu contra acelei decisiuni; éra turcii din capital'a Seraievo au fortiatu pe comandantele Veli pasi'a, cá se fuga din Bosni'a, déca nu voiesce se'i comande contra austriaciloru. S'a mai latîtu si faim'a in adeveru fabulósa, cà Osman-pasi'a ar fi decisu a intimpina pe trupele nostre cu oste de 30 mii turci regulati. Dilele acestea ne voru aduce sciri mai certe si din acelea provincii nefericite.

Corespondentie particularie ale „Observatoriului".

Aradu, 10 Iuliu st. n. Prea santi'a sa domnulu episcopu diecesanu a facutu in serbatorile Rosaliiloru visitatiune canonica in unele parti ale diecesei sale, pe unde numai ómenii betrani mai tienu minte se fia amblatu vreunu episcopu de ai nostrii, adeca in regiunile Buteni si Halmagiu, pe unde cercetandu multe comune bisericesci a facutu servitiu ddieescu, a tienutu predice dese, uneori càte trei intr'o di, a cercetatu preste totu starea scóleloru, apoi cu aceeasi ocasiune a daruitu 200 fl. si la fondulu celu lipsitu alu gimnasiului din Bradu, pentru care votase sinodulu eparchiei aradane 1000 fl.

In septeman'a trec. au decursu examenele in institutulu pedagogico-theologicu din Aradu in presenti'a Preas. sale domnului episcopu si a trei membrii din comisiunea de ancheta (cercetare). Respunsurile teneriloru au fostu varie dupa cumu este si pregatirea, si talentulu fiacaruia, dara preste totu satisfacatórie. Profesorii au datu probe de ajunsu de a loru silintia in propunere si in capacitatea ceruta dela unu profesoru. S'au aflatu si unele defecte de acelea, care nu se potu evita in periódele de transformarea ori-caroru institute; dara acelea se voru da in discussiunea comissiunei respective si se voru indrepta. Intre 19 clerici din anulu alu III-lea, 11 au fost gimnasisti esiti din classea a 8-a, si acestia toti au datu respunsuri de eminentia. Amu avutu curiositatea se vediu, cumu este tractatu studiulu celu nou, dara cu atàtu mai necessariu, adeca Hygien'a, si satisfactiunea mea a fostu deplina. Dn. profesoru dr. Vuia a inceputu de unde trebue, adeca dela Anthropologia, le-a propusu scheletulu, legamintele, muschii, digestiunea, respiratiunea sangelui, nervii, ghindurele (glandulae), pelea, sensurile etc. dupa methodulu intuitivu pe table cu figuri, éra elevii le invetiasera cu passiunea ce destepta in ei ori-ce studiu interesante.

La finea examenului preas. sa dn. episcopu a tienutu eleviloru càte o invetiatura. Dumineca dupa servitiulu ddiescu s'au cititu classificatiunile, cu care ocasiune dn. episcopu érasi tienù unu cuventu petrundietoriu, observandu cà classificatiunea este oglind'a in care se reflecta progresulu tenerimei, 'ia spusu totuodata, cà acestu institutu are a multiami esistenti'a sa poporului nostru; deci tenerii càti absolva si se intorcu in poporu cá preoti si ca docenti, se nu uite nici-odata de acesta.

Buda-Pest'a 30 Iuniu 1878. (Deputatii romani la diet'a din B.-Pesta.) Acestia au fostu cu totii 17, si anume:

a) gubernamentali 9. 1. Parteniu Cosma, advocatu, locuitoriu in Sibiiu, deputatu din cerculu Beiusiului, comitatulu Biharei. 2. Alexandru Romanu, professoru la universitatea din Buda-Pest'a, alesu din cerculu Ceicei, comitatulu Biharei. 3. Ioanu Misiciu, advocatu, alesu din Timisiór'a. 4. Ioanoviciu Georgiu, proprietariu, membru accademiei maghiare de sciintie in B.-Pest'a, alesu din cerculu Bogsianiloru, comitatulu Crasieului, a fostu secretariu de statu. 5. Stefanu Antonescu, proprietariu, alesu in cerculu Sascei, comitatulu Crasieului. 6. Serbu Georgiu, advocatu in cerculu Zorlentiului, comitatulu Crasieului. 7. Sigismundu Ciple, alesu din cerculu Siugatagului, comitatulu Maramuresiului. 8. Petru Mihali, proprietariu, fratele episcopului dela Lugosiu, alesu din cerculu Visiaului, comitatulu Maramuresiului. 9. Alexandru Pap, advocatu, alesu din cerculu Siomcutei

b) oppositionali neutrali 3. 10. Dr. Iosifu Hodosiu, alesu din cerculu Bradului, comitatulu Zarandului. 11. Sigismundu Borlea, alesu din cerculu Halmagiului, comitatulu Zarandului. 12. Gurbanu Constantinu, protopopu gr. res., alesu din cerculu Buteniloru, comitatulu Aradului.

c) Din opositiunea intrunita 2. 13. Georgiu Stupa, proprietariu, apotecariu si curatoru la beseric'a gr. res. in B.-Pest'a, alesu din Beseric'a alba, comitatulu Crasieului. 14. Iosifu Nistoru, alesu din cerculu Siriei (Világos) in comitatulu Aradului.

d) neutrali 2. 15. Traianu Doda, generalu c. r. pens., alesu dela Caransebesiu. 16. Ioanu Balomiri, judecatoriu reg. pens., alesu din cerculu Orastiei, comitatulu Hunedórei.

e) opositiunalu extremu 1. 17. Georgiu Pop, din comitatulu Solnocului, cercului Silágy-Cseh.

Estu din urma numitu, adeca Georgiu Pop, pentru acea e pusu intra oppositionalii extremi, pentru-cà nu numai a siediutu, candu au fostu presentu la dieta, pe bancele partidei extreme, ci pentru-cà a subscrisu programa partidei extreme, esite in foile: „Egyetértes" Nr. 178, si „Független Hirlap" Nr. 7 a anului currentu.

Partid'a extrema se-a desfacutu acumu in doue partide speciale extreme, si anume: „independenta" si „1848". Program'a susu pomenita e a partidei asia numite „independenta", de care se tienu intra ceilalti, si urmatorii: Ernestu Simonyi, Iosifu Madarász si feciorulu seu Ioanu, — Ludovicu Mocsári, — baronulu Baldácci Antoniu, — Alexandru Almási, — Ödön Kállai, — Albert Németh, — Ignatiu Helfi, — Ragályi Ferdinandu.

Program'a susu pomenita e subscrisa de 28 de deputati dietali din partid'a independenta.

Daca vre cineva se scia osebirea intra partida independenta, si intra ea „48" (adeca 1848): apoi chiaru membrii partideloru nu aru spuneo; pentru-cà in esentia nu e nece o osebire.

Osebirea se-aru potea asemena cu unu poporu de o confessiune, intru o comuna, cu 2 beserice si cu 2 popi sau parochi. Dintru o partida extrema s'au facutu doue, cu doue numiri osebite; si se-au formatu, pentru-cà nu se-au potutu naravi la olalta in privinti'a conducerei*)

Ili'a-muresiana, la 8 Iuliu, 1878 st. n. Pré Onorabile Domnule Redactoru! Precumu in tóte partile locuite de romani, asia si la noi, triumfulu Dlui Vasilie Alesandri a produsu bucuria generala in totu sufletulu romanu.

Sub impreissunea mandriei natiunale amu decisu, amu si efeptuitu tramiterea urmatorei depesie:

„Domnului Vasilie Alesandri," Gar'a Mircesci Romani'a. Felicitarile nóstre pentru triumfulu reportatu cu „Canteculu gintei latine!" Traiésca latinismulu!

Romanii din valea Ili'a-muresiana,
prin Alexiu Olariu sen.

*) Ceea ce se mai adaoge de aci inainte despre unii deputati romani oppositionali-neutrali, o lasamu in scirea lui D-dieu, atàtu pentru buna pace, càtu si cà a dice cà e cineva dintrodata oppositionale si neutrale, involve contradictiune apriga. Red.

Dupa càte-va dile, Dlu V. Alexandri ni-au onora dela Bucuresci, cu urmatoriulu respunsu:

„Domnului Alexiu Olariu, Maros-Ilye. Felicita din „Muresiu" m'au bucuratu multu. Retramitu to roru fratiesci multiumiri. — Traiésca Romanismulu!

Alexandri."

Deva, 26 Iuniu 187

Onorata Redactiune!

In „Observatoriu" s'a publicatu starea bucate in Comitatulu Huniadorei; inse a remasu cuantita coprensa numita, adecà: càta peatra venata si sare trel la sementia. La 4 mesuri de grau, trebue 1 de peatra venata, si o fele de sare, apoi aci isi potu inparti economii dupa plus sau minus; spre intregirea articlului v'asiu roga a o publica.

Remanu cu tota stim'a

N. Oprea, economu

Sciri diverse.

(Editorulu Paulu Cieslar din Grati Cu datulu 4 Iuliu a. c. ne incunoscientieza, cà brosiu a dou'a din „Resbelulu orientale" s'a confiscatu pr directiunea de politia dein Gratiu. Nu scimu ce caus'a confiscarei unei opere atàtu de nevinova Auctorii róga pre onor. abonati se aiba patientia pà voru afla caus'a confiscarei si voru scote brosiur'a sub secuestru, seau voru da a dou'a editiune.

— In adunarea estraordinaria a comitatului Sib tienuta in 11 Iuliu s'a cititu preain. rescriptu din Iuniu, prin care se convóca diet'a Ungariei pe Octobre a. c.

— Bol'a de vite in Sielimberu inca totu incetatu.

— Dela D. St. Martinu veni scirea, cà percep rulu de acolo fu arestatu, din causa cà a furatu bă de contributiune.

— Ceriulu ne facù gratia cu 7 dile fora ploia, asia economii carii era fórte ingrijati mai alesu d caus'a facerei de fenu, au inaintatu bine in septemar ce trece. S'a inceputu si seceratulu, pentru care dile senine sunt auru.

(Monachi si sechastrii) din tiér'a vecina unulu dela Muntele Athos se arata ici-celea dela n timpu incóce prin tiéra, cerendu mila cá se pota ca torí mai departe. Reu si-au alesu timpulu acei bi monachi. Cumu aru trece mai departe in Ungurime, voru lua séu de spioni russesci, séu de daco-romanes dupa cumu le va convení mai bine, ii voru aresta tramite la urm'a loru. Nu se afla nimeni in tóta tiér ca se invetie pe acei monachi simplii si se 'i indemn a se intórce càtu mai curendu la metani'a loru?

Cu Nr. acesta 53 alu „Observatoriului" nostru se incepe semestrulu II.; Nrii. urmatori se voru trimi numai la acei ddni abonati, carii au binevoitu a innoi prenumeratiunea pe semestrulu alu II-lea.

Modulu celu mai usioru si mai siguru de prenumera este prin asemnatiuni de posta, pe ca se scrie adres'a càtu se póte mai exactu, séu casu de innoírea abonamentului, se lipesce ce tiparita pe spatiulu destinatu pentru inscriere adressei pe reversulu biletului de posta.

Este fórte bine se se puna si Comitatul sub adressa. Red.

Pretiurile cerealieloru

si altoru obiecte de traiu au fostu la 12 Iuliu in Sibiiu:

Grâu, dupa cualitati	1	hectolitru	fl. 8——9.
Grâu, amestecatu	1	„	„ 6.80—7.
Secara	1	„	„ 6.——6.
Papusioiu	1	„	„ 6.10—6.
Ordiu	1	„	„ 7.
Ovesu	1	„	„ 2.70—3.
Cartofi	1	„	„ 3.——3.
Mazare	1	„	„ 9.
Linte	1	„	„ 12.
Fasole	1	„	„ 7.
Lardu (slanina)	50	Kilogram.	„ 34.
Untura (unsóre topita)	50	„	„ 30.6
Carne de vita	1	„	„ 36—4
Oua 10 de			—.

The'a

antiarthritica si antirheumatica alui

WILHELM

curatîtóre de sange spre a se folosi in ori-care anotempu cá singurulu midilocu curatîtoriu de sange cu resultate sigure.

Cu concessiunea cancel. c. r. de curte datu prin decisiune Vien'a, 7. dec. 1858.

Probata definitivu. Effecte exell. Resultatulu eminentu.

Prin p. in. patenta a M. Sale c. r. assecurata contra falsificàrii. Vien'a, 28 martie 1871.

The'a acést'a curatia organismulu intregu, strabate pàrtile intregului corpu si folosindu-o cá beutura departéza dintr'insulu tóte materiile stricacióse, cate se voru fi adunatu, cum nu face nici o medicina; si effectulu siguru este durabilu.

Vindecarea perfecta a arthritei, reumatismului, ból'a englezésca, si a altoru bóle invechite incurabili, ale raneloru, cari puroiéza ne 'ncetatu, ale bóleloru genitali si bubeloru, ale sgrabuntieloru pe trupu si in façia, ale peteloru, bubeloru siphilitice.

The'a acést'a au produsu **resultate fórte favorabili** mai alesu in inflaturi de ficatu si de splina, cum si in greutàti hemoroidali, in doreri de nervi, de muschi de incheiaturi, de udu, polutiuni, impotentie, scurgeri la femei etc.

Suferintie cum sunt bólele scrofulóse, inflatur'a ghinduriloru se vindeca iute si perfectu, la aceia, cari beau The'a necurmatu, fiindu ca ea este unu midilocu domulu dissolvatoriu si promovatoriu de urina.

Resultate admirabili sigure.

Dlui Franciscu Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Wocheiner Feistritz (in Carniolia), 1 oct. 1872.

On. Dle! Mai am érasi trebuintia de vreo trei pachete din the'a dtale curatitóre de sange, pentru ca dupa-ce am cumperatu de la dta de 2 ori si am folositu acestu midilocu exellentu „the'a antiarthritica si antirheumatica a lui Wilhelm curatîtóre de sanga" m'am convinsu de ajunsu de minunatulu ei effectu. Te rogu se'mi tramiti the'a curatîtóre de sange cu receperea plàtii prin posta.

Cu totu respectulu

Ioanu Jerala, capelanu.

Dlu Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Tuschkau langa Pilsen, 1 oct. 1872.

De asiu fi cunoscutu mai nainte poterea vindecatóre „a theei dtale antiarthritice, antirheumatice, curatîtóre de sange" asiu fi scapatu de multu de o bóla vechia si asiu fi si mai bogatu cu o suma considerabila cheltuita fora scopu pentru restaurarea sanetàtii mele. Pan' acum am trasu acestu midîlocu nepretiuitu de la Praga din depoulu dtale, astadi me adresezu d'a dreptulu catra dta si Te rogu a'mi tramite cu intórcerea postei 12 pachete pe langa receptiunea plàtii. Cu totu respectulu

Josef Dilzl.

Dlui Fr. Wilhelm, apotecariu in Neunkirchen langa Vien'a.

Gutenstein, 1 oct. 1872.

Se 'mi mai tramiti catu mai curendu 2 pachete „thea antiarthritica, antirheumatica, curatîtóre de sange a lui Wilhelm" precum mi-ai mai tramisu prin posta. Eu vediu, ca fora the'a dtale nu mai pociu existe. Cu tóta stim'a

Florian Haselsteiner,
Nr. 43 in Klosterthal.

Preste puçinu va urmá continuarea epistoleloru de recunoscintia, fiindu preste potintia a le publicá dintr'odata pe tóte.

Se ve feriti de falsificari si insielatiuni.

On. publicu la cumperare se binevoiésca a reflecta exactu la marc'a si firm'a mea tiparite pe din afora pe pachetu, pentru cá se nu fia insielatu prin falsificàri.

Adeverata thea antiarthritica, antirheumatica curatîtóre a lui Wilhelm, se póte trage numai din prim'a fabricatiune internationala antiarthritica, antirheumatica curatîtóre de sange in Neunkirchen langa Vien'a, séu din depositele mele publicate prin diarie.

Unu pachetu, impartitu in 8 dose, prepara conformu instructiunei date de medicu dimpreun cu informatiunea despre folosire in diverse limb consta 1 fl., pentru timbru si pachetare separat 10 cr.

Pentru comoditatea o. p. adeverat'a thea ant arthritica, antirheumatica, curatîtóre de sange lui Wilhelm se mai afla in:

Sabiiu la **Frid. Thallmayer,** comerciante.
Abrud: F. Tones & Comp.
Bistritia: Fridricu Kelp, Tergovits & Zint Dietrich & Fleischer.
Blasiu: Carol Schieszl, apotecariu.
Orastia: Carol Reckert, apotecariu.
Alba-Julia: Iuliu Fröhlich, apotecariu.
Clusiu: Ad. Valentini, apotecariu.
Brasiovu: Ferd. Jekelius, apotecariu.
Lechinti'a: Friedr. Scheint, apotecariu.
Feldiór'a (langa Brasiovu): Friedr. Folbert apotecariu.
Ili'a, C. Hoffinger, apotecariu.
Osiorheiu: Max Bucher.
Sabesiu, I. C. Reinhard, apotecariu.
Bai'a mare: I. Horacsek, apotecariu.
Aiudu: August Binder, apotecariu.
Miercuria: Chr. Fr. Schimmert, apotecariu.
Romanu (Moldova): Josef Dannffy, apotecariu
Sedisiór'a: Iosef B. Teutsch, comerciante.
Reghinulu s.: S. & I. Leonhardt.
Huniadór'a: Fried. Acker, apotecariu.
Rosi'a: Ludw. Moldovau, apotecariu.
Ocn'a (l. Sabiiu): Joh. v. Cronberg, apotecariu

(23) 11

Editoru si redactoru respons. **G Baritiu** in Sibiiu.

Tipariulu lui **W. Krafft** in Sibiiu.